

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomtatás: Közlöny. Arad. — Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840 lej, félve 420, negyedévre 210, havonta 70 lej. Külföldre havonta 50 lej feljebb. — Egyes szám 3 lej. (Vasárnap 5 lej. — (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. —

XLVII. évfolyam, 248. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Vasárnap, 1932. október 23

A beteg élni akar

Írta: Dr. Szöllösi Zsigmond,
az Aradi Kereskedelmi Testület főtitkára.

A beteg élni akar. A beteg azt akarja, hogy hallgassák meg őt is, hogy hol fáj. Hogy mit érez a neki beadott mindenféle orvosságok hatása alatt. És azt szeretné, ha nem külön-külön nézegetnék, hol a fejét, hol a lábát, hanem gyökeres vizsgálat után meglátnák egyszer a részletbajoknak, az osztálybajoknak, a foglalkozások szerint való sérelmeknek ezt a nagy egymástól függését, amit a beteg már régen érez, régen mond az orvosdoktoroknak.

A kereskedelem már régen rájött és tudja, hogy az ő halálosan súlyos betegsége nem az ő külön baja, hanem a szervezet általános kória és nem gyógyítható meg, csak az egész gazdasági szervezetnek a világgazdasági tényekhez szabott átépítése által. Nem kér többé magának szóló könnyítéseket, zsonglító injekciókat. Az egész szervezetten keresztül várja a maga megkönnyebbülését is.

A kereskedelem régen világosan számolt azzal, hogy neki csak akkor van hivatása, tehát csak úgy van életlehetősége, ha vannak akik vásárolni tudnak, tehát vásárlóképességet kell teremteni. A kereskedelem azt is régen és világosan tudja, hogy ehhez az kell, hogy az ország termelői az ország természeti adottságai és világgazdasági összeköttetései szerint azt termeljék minél racionálisabban, amiben a legversenyképesebb az ország és amit a nemzetek közötti kicserélés útján leginkább tud elhelyezni ott, ahonnan neki is vásárolnia kell.

A kereskedelem ehhez képest régen és hányagosan követeli már, hogy a mi mezőgazdasági országunk ne igyekezzék az elérhetetlenre: ne erőltesse olyan iparoknak minden áron való fenntartását, amelyek természeti adottságaink mellett és főkiszegénységünk és ipari kulturánk történeti fejletlensége mellett immár képtelenek elérni a tulracionálizált más államok termelési és árlehetőségeit, tehát csak drágábban, csak gyengébb minőségben termelnek és csak a fogyasztókat túlterhelő ványok által tarthatók fenn. Az ilyen ipar a közlekedéscsökkenés törvénye szerint végigdrágítja az egész életet, minden termelést és az egész fogyasztást. Az ilyen ipar erőltetése visz oda, hogy a magunk súlyos megterhelése árán kizárt igazi ipari államok viszont kizárják azt, amiben fejlődési lehetőségünk volna, amiben valahogy még állhatnók a versenyfutást a gazdag, a racionalizált, a gépekhez mért nagy területeken gyárilag dolgozó versenytársakkal: mezőgazdaságunkat.

A kereskedelem régen hangoztatja, hogy mezőgazdasági termelésünk kiviteli lehetőségeinek biztosítása nélkül elsovsad az ország, nem lehet sem kereskedelme, sem ipara, sem szellemi munkát végző középosztálya. A kereskedelem régen hangoztatja s követeli az élet olcsóbbá tétele, hogy a világgazdasági helyzethez mérten lekisebbedett keresleti lehetőségek mellett is lehessen valami vérkeringés, valami fogyasztás, valami forgalom az országban. A kereskedelem régen tudja és vallja már, hogy neki nem érdeke a nagy árak s a nagy árak mellett állítólag elérhető nagyobb hasznok. Csekély haszon, nagy forgalom: hogy ez élettörvény, ma már minden legkisebb kereskedő is jól tudja.

A ma itt, Aradon, az aradi Kereskedelmi Testület kezdeményezésére tartandó országos kereskedő nagygyűlés ezekből a gondolatokból indult ki és ezekért indul küzdelemre. Olyan intézkedéseket követel, amely mezőgazdaságunkat, fogyasztóképességünk főalapját, megélésre képtelenné teszi. Intézkedéseket követel, amelyek pénzt és szabadságot adjanak annak a legszükségesebb külföldi árunak olcsó áron behozatalára, amennyinek behozását kiviteli mérlegünk lehetővé teszi. Intézkedéseket követel, amelyek biztosítsák a mezőgaz-

Radikális eszközökkel hajtja végre az új kormány takarékosági programját

Madgearu nagyszabású tervezete -- Felemeli a cukorilletékeket, a dohányárakat és átszervezi a szeszmonopóliumot -- Maniu Gyula nyilatkozata a sajtónak

A kormány teljesen szétrobbantotta az inflációs frontot

Bucurestiből jelentik: Az új kormány tegnap este megkezdte komoly tevékenységét és első intézkedése az volt, amelyben elrendelte a nyugdíjak tolyósítását. Kellemes feltűnést keltett az a körülmény is, hogy Mironescu pénzügyminiszter lemondott a miniszteri fizetéséről. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy minden lej jelentős kiadás a mai viszonyok közepette. Takarékosági szempontból magyarázzák azt is, hogy a kisebbségi alminiszteri állást nem töltötték be. Kormánykörök szerint a kisebbségi alminisztériumot nem törölték el, csupán nem töltik be az állást, amelynek ellátását egyelőre Crisan alminiszterre bízták.

Az új kormány programja

Maniu Gyula miniszterelnök ma fogadta a sajtó képviselőit és hosszabb nyilatkozatot adott a kormány programjáról. Kijelentette, hogy a kormány teljes mértékben a nemzeti-parasztpárt programjának alapján áll és azt igyekszik megvalósítani. Szigorúan az alkotmányosság és törvény alapján igyekszik működni és azon reményét fejezte ki, hogy a demokrácia elve teljes mértékben érvényesülni fog uralma alatt.

Feltétlenül szükségesnek tartom a közgazgatási reform keresztülvitelét — jelentette ki a miniszterelnök — még pedig oly módon, hogy fokozom a decentralizációt.

A miniszterelnök ezután a gazdasági pro-

Tíz milliárd lej a tisztviselők és a nyugdíjasok illetményeinek hátraléka

Ma délután Maniu miniszterelnök Vaida Sándor társaságában Kolozsvárra utazott, hogy résztvegyen a mezőgazdasági kiállítás megnyitó ünnepségén.

Az ellenzék jövőbeni magatartása még bizonytalan. A néppárt elnöki tanácsa a jövő hét folyamán Averescu marsall elnökletével ülést tart, amelyen a párt jövő politikai magatartását tárgyalja meg. A Lupta szerint Iorga, aki távol tartotta magát a parlament eddigi munkájától, a szenátus ülésén, amikor a kormány bemutatkozik, megjelenik és éles támadást fog intézni Titulescu külügyminiszter ellen.

Madgearu pénzügyminiszter programjáról cikket ír az Adeverul. A lap megállapítja, hogy a pénzügyminiszter kedvezőbb körülmények között veszi át tárcája vezetését, mint elődje, Mironescu. Az állami inkasszó az utóbbi időben igen megjavult. Legutóbb 60 millió lej

dasági világárhoz igazodó ipari világárok mellett ellátásunkat a legszükségesebb ipari termelvényekkel. És csak végül, mindezek természetes eredményeként várja, hogy így helyreállván egy szegénységünkhöz mért szegény forgalom, a kereskedelem is újra életképes hivatássá, kenyeret adó foglalkozássá váljék.

A végső követelmény azután mindezek megvalósulása mellé, hogy a közterhek és azoknak kivételi, beszédési és felhasználási módja is alakuljon életünk szegénységéhez, a valóságos helyzet-

blémákra tért át és kijelentette, hogy sürgősnek tartja a hitelélet reorganizálását, valamint a bizalmi krízis megszüntetését. A genfi tárgyalásokat a kormány a Népszövetséggel egyetértően óhajtja befejezni, anélkül, hogy az állam tekintélyén csorba essen.

Mindenképpen létre akarja hozni a megnevezési szerződést a szovjettel.

Az előző nemzeti-parasztpárti kormány kötötte meg Oroszországgal a Litvinov-paktumot és ratifikálta a Kellogg-egyezményt. Ahhoz azonban feltétlenül ragaszkodik, hogy a kötető új szerződés semmiképpen sem sértse a régi paktumokat.

A kormány a közönség hazafias érzésére apellál, a társadalmi osztályok és a sajtó támogatását kéri az ország helyreállítására. Remélem, hogy kellő összefogással sikerülni fog programomat megvalósítani — mondotta Maniu Gyula, aki végül elismeréssel emlékezett meg a Vaida-kormányról.

Az Epoca egyébként mai számában megelégedéssel állapítja meg, hogy

a Maniu-kormány kinevezése az úgynevezett inflációs frontot teljesen szétrobbantotta és az inflációt hirdetőik száma hirtelen összezsugorodott.

Azok, akik politikai célokat szolgáltak az infláció hirdetésével, süket fülekre találtak a román közvéleményben.

is kített a napi inkasszó. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem volna költségvetési hiány. Madgearu 16 millió lej talált az államkasszában, ezzel szemben áll a kiadások egész sora. A mai helyzet szerint a költségvetési deficit az év végén felmegy 8—9 milliárd lejre. Mironescu 16—17 milliárdra akarta csökkenteni a jövő évi költségvetést és valószínű, hogy Madgearu sem tehet másképp, ő sem lehet bőkezűbb, mint elődje. A tisztviselők és nyugdíjasok illetményeinek hátraléka 10 milliárdot tesz ki és az állam a szállítóknak még ennél is többel tartozik. A pénzügyminiszter reméli, hogy a külföldi hitelezőkkel folytatandó tárgyalásokon mintegy három milliárd megtakarítást érhet el, vagyis 50 százalékkal csökkentheti a külföldi adósságok tőketörlesztési és kamatai címén évenként fizetett összegét. A további fedezeteket az állami bevételek növelésével és

hoz, ne vonja el az élet megtartásához szükséges vért a szervezettől. Ezeket jelenti az a program, amelyet a mai kereskedőgyűlés tárgysorozatára tűzött: devizapolitika, vámpolitika, export és importpolitika és közteherpolitika. Állampolitikánk új kormányzatot nyert. Új utak fele tojják a megváltozhatatlan kényszerűségek az új orvosokat. A beteg ország reméli, kéri és várja, hogy meghallgassák és nem ötletszerűen egyes tüneteket kezeljenek, hanem gyökeresen gyógyítsanak.

pedig a cukor illetékének és a dohányárak fel-emelésével, a szeszmonopólium átszervezésével remélt fedezni Madgearu.

Madgearu pénzügyminiszter ma tanácskozáásra hívta össze az összes miniszterlombok vezérigazgatóit és pénzügyi ellenőreit. A miniszter rámutatott, hogy a vezérigazgatóknak, a kik szolgálatuk minden ágazatát a legjobban ismerik, módjukban van a legrövidebb időn belül javaslatot tenni a kiadások csökkentésére vonatkozólag. Minden felesleges kiadást csökkenteni kell és revízió alá kell venni az 1924. óta történt tisztviselői kinevezéseket. A pénzügyminiszter kifejezte meggyőződését, hogy néhány napon belül megfelelő javaslatokat fognak a miniszteriumok vezérigazgatói eléje terjeszteni. Madgearu már a jövő héten meg akarja kezdeni az új költségvetés összeállítását. Az Adeverul úgy tudja, hogy Madgearu pénzügyminiszter elejtette Argetoianu rendes és rendkívüli költségvetési rendszerét és szigorú revízió alá veszi az autonóm pénztárak költségvetését is.

Iunian feltűnéstkeltő beszéde

Politikai körökben egyébként élénken kommentálják Iunianak Targu-Jiuban elmondott beszédét. Popoviciu igazságügyminiszter ma nyilatkozott Iunianak ama kijelentéseire vonatkozólag, hogy már két ízben ki akart lépni a nemzeti-parasztpártból. Először a sajtótörvény miatt, amelyet reakciónak talált, másodsor Popoviciu Mihály kölcsöne miatt, amit túlterhesnek tart az államra. Popoviciu Mihály kijelentette, hogy Iunian sohasem tett eddig ilyen kijelentéseket és ezt az álláspontját annak idején a kormányban sem hangoztatta, sem pedig előtte nem fejtette ki. Ellenben volt egy konfliktusa Iunianak a kormányban. Ugyanis az egyik minisztertanácsban Popoviciu javasolta, hogy az összes miniszterek vegyék

revízió alá költségvetéseiket, mert az állami kiadásokat feltétlenül csökkenteni kell. A kormány összes tagjai hozzájárultak ehhez, egyedül Iunian nem, aki nem engedte az igazságügyminiszterium költségvetését redukálni. Megsértődve hagyta el a minisztertanácsot és másnap lemondott.

Az orosz-román tárgyalások folytatására megtörténtek az előkészületek. Cadere Victor varsói követ rövidesen Bucurestibe érkezik, hogy személyesen vegye át Titulescutól az utasításokat az oroszokkal folytatandó tárgyalásokra vonatkozólag. A tárgyalások november 2-án kezdődnek, valószínűleg ismét a svájci Evianneben. Titulescu külügyminiszter egyébként az elmúlt éjszaka meglátogatta Vaivoda-Voevod Sándor volt miniszterelnököt. Az éjféli látogatást a lapok élénken kommentálják.

Visszatér az országba Helena királyi hercegnő

Holnap érkezik haza állandó tartózkodásra Mihály trónörökös édesanyja

A bucaresti-i Rador félhivatalos távirati iroda rendkívül érdekes híradást közöl. A híradás szerint Helena királyi hercegnő, Mihály nagyvajda édesanyja holnap Romániába érkezik és állandó tartózkodásra itt is marad az országban. Ismeretes, hogy Mihály nagyvajda

Gömbös Gyula felhívása Magyarországi munkaadóhoz

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök ma felhívást bocsátott ki a magyar munkaadóknak, akiket felszólított arra, hogy adjanak kenyeret a munkanélkülieknek. Felhívásában arra kéri a munkaadókat, szaporítsák a munkaalkalmat, vegyenek fel munkásokat és tisztviselőket, még abban az esetben is, ha ez az üzleti haszon ideiglenes csökkentésével, vagy pedig az életstandardjuk leszállításával járna. Nemcsak humánus kötelességet teljesítenek ezzel, hanem az ország és a maguk javát mozdítják elő. A miniszterelnök azzal fejezi be felhívását, hogy reméli, miszerint a magyar munkaadók megértik szójátát és áldozatok árán is eleget tesznek kérésének.

Már novembertől megkezdjük karácsonyi olcsó, alkalmi vásárunkat

szövetek, bélésárak és úgy női, mint férfi
félkabát-szövetek hozzávalókkal alkalmi áron
a Segesvári szövetgyár vezérképviselőjénél:

VAJDA BÉLA Arad, Bulev. Regina Maria

A férj, a feleség és a kutya

Írta: NÉMETH KÁROLY.

Szive felett a szerelmi vallomással rohant háza ebédelni. Már az ajtóban előrántotta bal belső zsebe mélyéből a szürke borítékot, amelyben bizonyos összeg, továbbá azok a bonok voltak, amelyek a bizonyos összeggel együttesen havi fizetését alkották. Harmincegyedik volt, gondokkal terhes, havonként visszatérő kellemes nap.

— Itt az egész fizetés, — lelkenedezett az újdonsült férj, — vagy legalább is majdnem az egész: csak a bonokat húzták le, az előleget sikerült prolongálni.

Az asszony kezében cégjelzéses kék boríték volt, szomorúan mutatta urának:

— Itt a felmondólevél. Azonnali hatállyal. A férj homlokához kapott és kábultan hebegte:

— Lehetetlen. Szinte lehetetlen. Az igazgató mindent megbocsátott, ma délelőtt kétszer is elfogadta a köszönésemet. Olyan jó hozzám. Miért mondott volna fel?

— Tévedésben vagy fiam, — szólt az asszony. — Nem az állásodat mondták fel, hanem a lakást.

A férj, mintha rossz álmot hessegetne, megtörölte verejtékező homlokát, aztán megkérdezte:

— A Babuska?

Amint a Babuska szó elhangzott, abban a pillanatban mély álmából felriadt Babuska, foglalkozására nézve borjunagyságu dobberman kutya és a kölyök-kutyák idétlen örömeivel, felismerni vélvén gazdáját, vérfagyasztókat vakantott, beteges hörgéseket hallott, felágaskodott, össze akarta nyalni a férj arcát, két nagy pofont kapott, kínlódo szeretetében leült a földre és határtalan lelkesedésében lenyisszantott, farkával hangosan morzézni kezdett a parketten.

Az asszony így válaszolt:

— Igen, a Babuska.

— Mit kentek már megint rá?

— Egy eltűnt macskát, — volt a válasz.

— Szegény Babuska, — sóhajtott a férj.

— Tudod fiam, — magyarázta az asszony, — emlékszel arra az undok kandurra, a háziasszonyé volt, aki mindig sziszegve káromkodott, ha meglátta Babuskát. Most eltűnt a kandur. A háziasszony felmondott.

A férj gondolataiba mélyedt:

— Ugy rémlik, azt mondta, azonnali hatállyal. Miért azonnali hatállyal?

— A lakástörvény miatt. A háztulajdonost a partája nem sértheti meg, nem bánhatja, tettelegesen nem inzultálhatja, nem tüntetheti el.

— A kandurját sem?

— Sem hozzátartozóit, sem rokonait, sem azokat, akik vele együtt laknak. A kandur a háziasszonnyal együtt lakott.

A férj határozottan kétségbeesett. Rengeg kül- és belterületi, komfortos és férges lakás után ez a garzonház volt a hetedik hely, ahonnan Babuska miatt kidobták őket. Leguggolt a földre, simogatni kezdte a nagy darab kiskutyát:

— Szegény Babuska, ráfogják, hogy megette a cicát.

Cica: ez a szó határozottan idegessé tette Babuskát, rohanni akart az ádáz cica után és mert gazdája átnyalabolta, úgy szabadult ki a szerető ölelésből, hogy amennyire lfjonti erejéből tellett, hátsó lábaival virgonc csikó módjára mellberugta gazdáját.

— Ne igazsd szegénykét, — korholta az asszony a férjét, — kiskorában vidéken nevelkedett, úgy látszik, macskát etettek vele, valószínűleg azért akar szegényke állandóan macskavért látni.

A háziasszony nem tágitott, a lakásügyi biztossághoz fordult: három napon belül Ladványiék, mert úgy hívták, kint voltak az uccán. Végül is kénytelenek voltak a fő-úti szállóban elhelyezkedni, ami pedig havi 80 pengős kiadás többletet jelentett. A végzet csak egy hónap múlva kezdte pótolni ezt a havi nyolcvan pengős pluszt egy váratlanul jött délutáni különmunkával, ekkor azonban már késő volt.

Az első hónapban nem volt fedezet a nyolcvanra, így hát a házastársak kevésbé bőségesen táplálkoztak. A szállóban feltűnt ez már az első napokban, jelentőséget azonban ké-

sőbb kezdtek csak tulajdonítani annak a szokatlan jelenségnek, hogy az újonnan beköltözött házaspár látszólag soha nem eszik.

Furcsa és haragos fantáziával könnyen összefüggésbe hozható tünetek mutatkoztak. A szálló-tulajdonos volt egyszemélyében a földszinti vendéglős is. A vendéglő ételkamrájának készletéből egyre-másra tűnedeztek el értékes holmik, nevezetesen disznóhús-darabok és marhahús-darabok. Egy este Babuska a vendéglős szemelättára, vérbenforgó szemekkel, menekülésszerűen rohant végig azon a folyosón, amelynek egyik ablaka az ételkamrába engedett bepillantást.

A szállóban egy napig azt rebesgették, hogy a fiatal és roppant szegény házaspár élelmiszereit Babuska szerzi be. Egy napig rebesgették, másnap pedig kidobták a házaspárt Babuskával együtt.

Ott ültek hárman szomorúan a hialban, a férj, a feleség, meg a kutya. Sajnálták Babuskát és azon gondolkodtak, mitévők legyenek. A hall garnitúrájának asztalán prospektusok heverték, amelyek az olvasónak közép-tengeri utazást, fjordokat, üdülőhelyet a Spitzbergákon, autokart Newyorkban, fekvőkurát Davosban, ködös Albiont és havi 12 pengős részletre az alsórakosi réteken családi házat ajánlottak. A férj már az első pillanatban jól tudta, hogy az ő számára nem a fjordokat, hanem az alsórakosi réteket ajánlják élelmes üzletemberek.

— Ez kell Babuskának, — kiáltott fel vidáman és már lobogtatta is a prospektust, amelyen színes nyomású kép mutatta Babuska jövődi lakhelyét, a családi házat.

Az asszony hálás tekintettel simogatta meg Babuska lihegő fejét:

— Neked köszönhetjük kutyus, hogy saját házuk lesz. Te vettél nekünk házat Babuska.

Babuska csak lehegett, de sokáig nem tudott uralkodni a bensőjét hevítő indulatokon: borzalmas csaholással a szállodai konyha felé rontott, ahonnan vágandó kakasok kukorékolása hangzott.

— A családi házban, — jegyezte meg az asszony, — csirkét nem tarthatunk, mert idegesíti Babuskát. Liheg tőle.

Háromszoros bestiális rablógyilkosság Valkány községben

Tenner János kereskedőt, feleségét és cselédjét meggyilkolták és kirabolták. Véres lábnyomok a helyszínen Nagyösszegű pénzt és értéktárgyakat raboltak el a tettesek

Borzalmas rablógyilkosság történt ma reggel a temesmegyei Valkány községben. A rablógyilkosság áldozata a község leggazdagabb kereskedője: *Tenner János, annak felesége, valamint cselédleánya, akiket eddig még ismeretlen tettesek több késszurással öltek meg*, majd kirabolták a lakást. A kegyetlen bűntényről az *Aradi Közlöny* tudósítója az alábbiakat jelenti:

Tenner János vegyeskereskedő a község központjában, saját házában lakott és gazdag ember hírében állott. Minden reggel pontosan hét órakor nyitotta ki üzletét a kereskedő és ma reggel meglepetéssel látták a község lakosai, hogy az üzlet zárva van, sőt

Tennerék háza körül is gyanus csend uralkodik.

A szomszédok a ház körül vizsgálódtak, majd amikor semmit sem tapasztaltak, elszaladtak a csendőrségre, ahol jelentést tettek az általuk észlelt gyanus körülményekről.

— *Valami baj történhetett ott* — erősítették a csendőrörmesternek — *mert ilyenkor már régen dolgoznak az egész Tennerházban.*

A csendőrök nyomban kiszálltak a helyszínre. Az őrmester erősen megzörgette a kaput, azonban semmiféle választ nem kapott. Rövid várakozás után az őrmester kiadta az utasítást:

— *Be kell törni a kaput!*

Ez hamarosan meg is tört nt. Az udvarra érve a csendőrök nyomban megállapították, hogy *a lakás ajtaja tárva-nyitva áll.* A lakásban először a hálószobát keresték fel és meg-

Jön: TARZAN!

JOHNNY WEISSMÜLLERREL.

Ez a film mindenkié, még azé is, aki csak egyszer egy évben jár moziba.

állapították, hogy az ágyak teljesen érintetlenek, tehát a Tenner-házaspár nem aludt az éjszaka. Tovább haladtak a szalón felé, ahol *megdöbbentő látványban volt részük.*

A szoba padlóján vértócsában fekve, megtalálták Tenner Jánosné és cselédleányának holttestét,

amelyen több késszurás látszott. Az asszony

holtteste körül világosan láthatók voltak az elkeseredett küzdelem nyomai. Ekkor az üzletbe mentek a csendőrök és a padlón, ugyancsak nagy vértócsában megtalálták Tenner János holttestét is.

A csendőrség az esetről nyomban jelentést tett a temesvári ügyészségnek, majd megkezdte a vizsgálatot. A nyomozás eddigi adatai szerint a gyilkosok kifosztották az üzletet és a lakás értékesebb részét *és jelentékeny összegű pénzt vittek magukkal.* Pontosán nem sikerült még kideríteni, mit és mennyit vittek el magukkal a banditák, azonban általánosan tudták, hogy Tenneréknél állandóan nagyobb összegű készpénz fekszik és a házkutatás alkalmával nyomát sem találták a pénznek. A lakás berendezéséből is megállapítható, hogy *a rablók értéktárgyakat is vittek magukkal.* Az eddigi megállapítások szerint

a borzalmas bűntény tegnap este nyolc és kilenc óra között történhetett.

A család még nem fekdűt le, az öreg, 65 éves kereskedő az üzletben foglalatostkodott, míg Tennerné a szalónban dolgozott a cselédleányával, amikor a gyilkosok behatoltak és végeztek velük. Az asszony holtteste mellett *egy meztelű ember véres, elmosódott lábnyomát fedezték fel,* amiből arra következtetnek, hogy az egyik gyilkos belelépett a vértócsába és megcsuszott. A nyomozás erélyesen folyik.

Az *Aradi Közlöny* szerkesztősége a késő esti órákban telefonon felhívta a valkányi csendőrséget és a nyomozás eddigi eredményei után érdeklődött. A csendőrség közölte, hogy teljes apparátussal folytatja a nyomozás munkáját, azonban egyelőre a sötétben tapogatózik. Még határozott gyanuja sincs senkire és így egyelőre semmiféle pozitív eredményt felmutatni nem tud. A nyomozás munkája nemcsak magára Valkányra, hanem egész környékére kiterjed és

remélik, hogy hamarosan sikerül a banditák nyomára jutni.

Tenner János és feleségének borzalmas halála mély részvétet keltett az egész környéken, ahol tisztelgetnek és szeretetnek örvendtek a meggyilkolt kereskedő. Az esetről értesítettek Nagyszentmiklóson lakó orvosbátyját, aki nyomban kiutazott Valkányba. Értesítették a véres eseményről az aradmegyei Pécskán lakó sógorát, *Friedmann Mór* kereskedőt is, aki megdöbbenéssel vette tudomásul a lesújtó hírt.

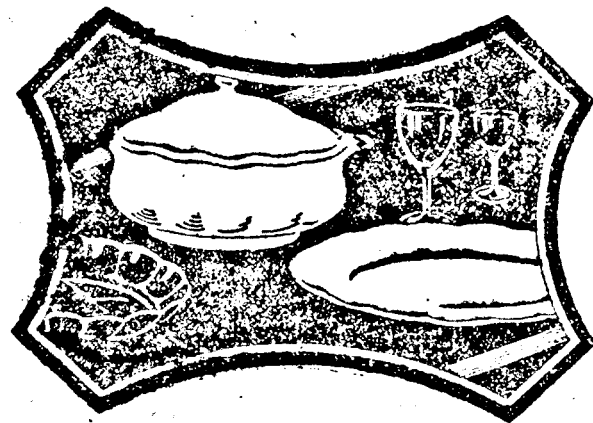
Háborus tárgyalásokat folytat Madridban Franciaország miniszterelnöke

Franciaország erősen készülődik egy közeli háboru eshetőségére — Biztosítják a francia gyarmati csapatoknak Spanyolországon való átszállítását

Párisból jelentik: A francia lapok élénken foglalkoznak Herriot madridi látogatásával és azok a hírek, amelyek a látogatással kapcsolatosan napvilágot látnak, azt látszanak igazolni, hogy Franciaország számít egy közeli háboru lehetőségére. A lapok szerint ugyanis a francia miniszterelnök tárgyalásokat folytat a spanyol kormánnyal arravonatkozólag, hogy háboru esetén biztosítsa Franciaország részére a spanyol kormány engedélyét, hogy

északmarokkói csapatait Spanyolországon keresztül szállíthassa.

A második kérdés is háborus elővigyázati intézkedés, Herriot ugyanis biztosítani akarja Franciaország ama jogát is, hogy a háboru esetén a marokkói Casablanca kikötőből a spanyol kikötőkön keresztül találjon összeköttetést az országgal. Egyben le akarja tárgyalni ama eshetőséget is, hogy az olaszok ne zavarhassák meg a délspanyol kikötők forgalmát.

Kimélje értékes üveg és porcellán készletét!

Tisztítsa csak VIM-mel!

VIM

mindent tisztít

Elfogták Zürichben a kofferes dollárrablás egyik főszereplőjét

Budapestről jelentik: Ma délután fél 5-kor a zürichi rendőrség rádiógramm útján értesítette a budapesti rendőrkapitányságot, hogy a délelőtti órákban a Rockenstein-házaspárt elfogta. A zürichi rendőrség egyuttal felhívta a budapesti főkapitányságot, hogy a kiadatási eljárást tegye folyamatba. Ez az esti órákban meg is történt.

Togal

gyorsan és biztonságosan hat

Rheuma / Köszvény Ideg- és izomszába

spanyolnátha, főfájás és hűléses betegségeknek. Oldja a húgysavakat! 6000 orvosi vélemény! Idült esetekben is hatásos. Ragaszkodjék a Togal-hoz!

Egy kistétel meggyűzi Gyógyászati ártalmatlan. Lól 52.—

Hitler hadat üzent a marxista szervezeteknek

Magdeburgból jelentik: Hitler Adolf ma 35 ezer főnyi tömeg előtt nagy beszédet tartott, amelyben kifejtette azokat az okokat, amiért nem volt hajlandó belépni a Pápen-kormányba. A közel egy óras beszéd befejezésekképpen a következőket jelentette ki: — Szét fogom rombolni a marxista szervezeteket, de nem kimélem a polgári pártokat sem, mert mindenekfelett fontos a német nép-közösség.

CORSO-MOZGO

MA 3-5-7^{1/2} és 9^{1/2} órákor.

Óriási siker és harsogó kacagás a bemutatón **KETTEN EGY AUTON!**

zenés vigjáték a Rivieráról, sok dailal és muzsikával. SCHNEIDER MAGDA, VEREBES ERNŐ, KARL LUDWIG DIEHL.

Ma délelőtt 11^{1/2} órákor:

IKERFERJ

UFA zenés vigjáték a svájci hegyekből, sok sporttal. I. RIEMANN, MARIA PAUDLER, HALMAI TIBOR.

JÖN: A GYALAZAT UTJA! (Leánykereskedők munkában.) Csak felnőtteknek! Maria Solwez, Oskar Marion, Kurt Gerron, Julius Falkenstein

Belföldi cserevonatokat a belföldi kereskedelem és ipar érdekében!

**Agilitással és leleményességgel kell
fellendíteni gazdasági életünk
prosperitását**

A lethargiába merült kereskedelem és ipar feltámasztásáról sokat irnak és beszélnek, az eredmény azonban — sajnos, — igen csekély. Most ujabban ismét több terv és idea merült fel és bár részleteiben még nem alakult ki egyik sem, máris megállapítható, hogy vannak közöttük olyanok, amelyek alkalmasak arra, hogy új életre viruljon a lassu haldoklás. A tervek között talán legcélszerűbbnek és legcélravezetőbbnek a belföldi városok közötti cserevonatok létesítésének gondolata mutatkozik. E gondolat megvalósítása feltétlenül eredményre vezetne. Célja az, hogy az ország nagyobb városainak kereskedelmi és ipari centrumaihoz csekély költségek és minimális utazási díjak mellett juthasson el a vidéki közönség. A terv megvalósulása módot nyújt az egyes városok közönségének, hogy megismerje a más városbeli fejlett iparágakat és keresletet szereznek a termelők kínálata számára.

Ennek a fontos célnak szolgálatában áll az a kiállítás is, amelyről lapunk más helyén emlékezünk meg. Ismeretes ugyanis az egész országban az a körülmény, hogy Aradnak fejlett butoripara van. Külföldön is jó hírnévnek örvend ez az aradi iparág és mégis megtörtént, hogy sok aradi butorkisiparos tönkrement. Mi ennek az oka? Az ókirályságban az utóbbi esztendő folyamán rendezték be modern butorokkal a lakásokat és ez alkalommal keresletnek örvendett a jó hírnevű aradi butor. De a különböző nehézségek a minimálisra szorították le ezt a keresletet és az aradi butorkisipar lassu sorvadásnak indult. Nagyon lendítene a kisiparosok sorsán a cserevonatok intézménye, mert olcsón idehozná a többi erdélyi város, valamint az ókirályság vásárló közönségét. Ennek áldását megéri az ipar minden ága, sőt a kereskedelem is. Nem kicsinyelhető le az a haszon sem, amely egyéb foglalkozási ágaknak jutna, így fellendülne a kávéházak, vendéglők, szállodák, közlekedési vállalatok, szórakozóhelyek forgalma is. De jelentős jövedelemhez jutna a felszaporodott számú utazóközönség révén még a leszállított utazási díj mellett is maga az államvasut, úgy hogy minden vonalon érezhető lenne a cserevonatok intézményének áldásos eredménye.

Más tervek is foglalkoztatják azokat, akik a kereskedelem és ipar helyzetén komolyan segíteni akarnak. Szó van városközi kiállítások, kereskedelmi és ipari kongresszusok és más országos mozgalmak megszervezéséről, amelyek mind azt a célt szolgálnák, hogy mozgást, életet vigyenek ellanyhult életünkbe. Sok más mód és terv kínálkozik az alvó társadalom felrázására, csak meg kell ragadni az alkalmakat, ezernyi leleményességgel kihasználni a kínálkozó helyzeteket és az örökös siránkok, panaszok helyébe az energiával, ötletességgel, agilitással keresztülvitt tetteket kell varázsolni. Cselekedni kell, ez az egyetlen mentési mód, mert a tértelenségbe belepusztultunk és senkisérem segíthet rajtunk, ha magunk nem igyekszünk hozzájárítani a mentéshez!

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellán áruháza Arad, Bul.
Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. sz.

ezen a héten október 24-től-30-ig

színes porcellán-hetet rendez,

a következő szenzációs árakon!

Csupor, szép virágos és gyümölcsös mintával	Lei	9	—
Csupor, egészen modern színezéssel	Lei	12	—
Teacsésze, aljjal együtt, színes, valódi karlsbadi	Lei	18	—
Tésztás készlet, 6 személyes, gyönyörű kivitelben	Lei	85	—
Feketekávés csésze, aljjal együtt, karlsbadi	Lei	13	—
Kompót-készlet, 6 személyes, legszebb minták	Lei	90	—
Teáskészlet, komplett 6 szem. reklámáron	Lei	260	—
Feketekávés készlet, komplett, 6 személyes	Lei	175	—
Étkezőkészlet, 26 részes, 6 személyes, kitűnő minőség ...	Lei	850	—

Azonkívül a szép, olcsó és jó árúnak tömegtelen mennyisége, valamennyi garantált karlsbadi porcellán. A behozatali nehézségek miatt minden áru drágul, de a Szabó Albert-cég még mindig olcsón árul. Szerezze be szükségletét, míg a készleteink tartanak. — Őszi üvegezési munkálatok legolcsóbb árban. — Képkerekezés reklámárakon.

Tekintse meg kirakatainkat!

Pop C. István lett a Balkán-konferencia elnöke

Ma megkezdődött Bucurestiben a konferencia. Titulescu külügyminiszter nagy beszéde. „Sokkal nehezebb kivívni a békét, mint a háborus győzelmeket“

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt ünnepélyes keretek között megnyílt Bucurestben a Balkán konferencia. A Kamara üléstermében ültek össze a delegátusok, akiket Pop C. István dr. a Kamara elnöke üdvözölt. A konferencia ezután Pop C. István dr.-t elnöknek választotta meg, alélnökök lettek Mehmed Konica albán, Tipov Tiponov bolgár, Papanasztáziu görög, Hasszán bey török és Jovanovics jugoszláv delegátusok. Titulescu külügyminiszter Károly király és a kormány nevében üdvözölte a konferencia vendégeit, akik idejöttek, hogy a békéért és a testvériségért küzdjenek.

— A béke, — mondta, — nem azonos azzal a ténnyel, hogy nincsen háború, hanem azt az eszmei áthatottságot jelenti, amely bizalommal tölti el a nemzeteket egymás és a jövő iránt. A békét sokkal

nehezebb kivívni, mint a háboruban győzelmünket. A békéért folytatott harc szent háború és ebben Románia teljes mértékben támogatja a konferenciát.

Az athéni és a sztambuli konferenciák eredménye leszögezte a szerződésnek érvényességének elvét. Ha a Balkán-konferencia továbbra is a Népszövetség szellemében működik, megkönnyíti Európa pacifikálását. A földrajzi fekvés és a történelmi emlékek egymáshoz fűzik a balkán-államokat, amelyek konferenciájához sok sikert kíván. Pop C. István dr. elnök javaslatára a konferencia üdvözlő táviratot küldött Károly román királynak, valamint valamennyi balkán-állam uralkodójának, illetőleg államfőjének, majd az egyes delegátusok üdvözölték a konferenciát, amivel a megnyitási ülése befejeződött.

Papen bukásáról irnak a német lapok

Schleicher tábornok titokzatos tárgyalásai Hitlerékkel és a német szakszervezetekkel

Berlinből jelentik: Politikai körökben erős nyugtalanságot keltettek egyes német lapjelentések, amelyek szerint Papen kormányában egyenletlenség keletkezett és előreláthatólag Schleicher tábornok, hadügyminiszter veszi át a kormányt. A lapjelentések arról is tudni vél-

tek, hogy Schleicher tábornok erre vonatkozólag megbeszéléseket folytatott a Hitler-párt egyik vezető politikusával, Strasser képviselővel, valamint a szakszervezetek képviselőivel. Ma délután a hadügyminiszter nyilatkozatot adott közre, amelyben cáfolta a lapok eme híreit.

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejtájt is elmulasztja

„EGÉSZ EURÓPÁBAN TOBZÓDNAK A KARTELLEK... — sebészre van szükség —

**Érdekes beszélgetés egy bankvezérrel arról, hogy miként lehetne újra
rendes kerékvágásba lendíteni a világot.**

Az Aradi Közlöny számára írta: PAÁL JÓB.

Azon a páratlanul szép hegyi sétányon, amely Tátra csucsainak tövében, örökzöld fenyők között kanyarog Széplakig, tegnap délben két óra hosszat beszélgettem el Kadosa Pál pozsonyi bankvezérrel, a Dunabank elnökével. Kadosa Pál nemcsak jelentős faktora a maga országának, hanem alapos ismerője a gazdasági helyzetnek is, tapasztalásból tudom, hogy érdekes nyilatkozatai politikai és gazdasági körökben egyaránt feltűnést keltenek. Tavasszal Abbáziában találkoztunk, az elnök urhoz akkor azzal a kérdéssel fordultam, mondaná meg nekem, vajjon a válság elérkezett-e már az ugynevezett mélyponthoz és azok a mondatok, amelyeket akkor válaszul erre a kérdésemre kaptam, azóta százszor és százszor ismétlődtek meg politikai konferenciákon és közgazdasági kongresszusokon.

— A világ egy nagy cirkusz, és sok a pojáca benne...

mondta Kadosa Pál.

— A tavasszal végignézttem Bécsben egy cirkuszi előadást. Emlékszem: rengeteget neveltünk a lisztesképi Dummer Augusztinak. E bohóc azzal szórakoztatott bennünket, hogy mindenféle mókát csinált a partnerével. Szerepelt a mókák között egy produkció, ami abból állt, hogy a tenyerében egy aranyos dióval játszadozott, azt megmutatta a pajtásának és fogadott azzal, hogy sohasem találja el, melyik kezében van a dió. Amikor a partnere a jobb kezét tippelte, akkor az Auguszt a bal kézbe szanzszirozta át az aranyos diót. Ott, a bécsi cirkusz porondja előtt önkéntelenül az a gondolatom támadt, hogy gazdasági életünk is egy cirkusz, a világ sorsát intéző tényezők produkálják magukat a porondon és tartják tenyerükben az aranyos diót: a megoldást, a mely a khaoszból kivezet bennünket. Ők tudják legjobban, hogy hol van ez a dió és mégis ők kiabálnak folyton, mindenütt: találjátok el, hol van a dió...

Milliárdokat emészt fel a politika

Mindennek az oka az, hogy rengeteg összegre rugnak az improduktív kiadások és nagyon sokba kerül a világnak a politizálás.

Azokat a tételeket, amit emberek, pártok, vállalatok, államok, kartellek politikai célokra elköltenek és „szuperprofitor” fordítanak, legalább is mérsékelni kell.

Megpróbálom egymásba rakni a hosszú lánc szeméit, hogy kimutathassam: hogy egyszerűen megszűnnék minden baj, újra rendes kerékvágásba jutna a beteg világ, ha az improduktív elköltött milliók máshova kerülnének.

Vegyük alapul, hogy minden választás, legyen az akár országgyűlési, községi, vagy tartományi, legalább annyi aranykoronába kerül, ahány választó raita részt vesz. Csak így tudunk fogalmat alkotni magunknak arról, mennyi rengeteg pénzt emészt meg a politika. Már most felmerül az a kérdés, hogy a politikai pártok honnan veszik ezeket a milliárdokat? A felelet: azoktól, akiknek anyagi, üzleti érdekük, hogy valamely párt hatalomra kerüljön, vagy pedig a hatalmat megtartsa. Vállalatok jelentős összegeket áldoznak politikai célokra, gigantikus az a vagyon, amivel például Németországban a kartellek támogatják az uralmon lévő pártokat és nem titok ott az sem, hogy a kormányzó pártok többé-kevésbé közpénzekből fedezik a politikai költségeket. Ez az állapot okozza azt, hogy általában

egész Európában tobzódna a kartellek,

mert hiszen politikai áldozatkészségükért a fogyasztók rovására értékes koncessziókat kapnak. Ez az állapot okozza azt, hogy majdnem kivétel nélkül egész Európában drága az államok adminisztrációja, hiszen itt el kell helyezni azokat, akikre ugyan szükség nincs, de akiknek politikai érdemeik vannak.

Ha a fent említett okokat megszüntetjük, nyomban olcsóbb lesz a cipő, ruha, építőanyag, élelmiszer, könyv, újság, papíros, kultúra és szórakozás, hogy aztán a csökkentett árak mellett nyomban sokszorosára emelkedjék a fogyasztás. És itt van az a pont, amelyhez el akartam jutni: a dió, amit a világ sorsát intézők a kezükben tartanak, de senkinek sem akarnak megmutatni...

Abban a pillanatban, amikor az árak csökkentésével lényegesen emelik a fogyasztást: már meg is szűnt a mai gazdasági krízis. Megszűnt pedig azért, mert ki kell majd bővíteni a meglévő ipari és kereskedelmi üzemeket, a megnövekedett termelés új munkaerőket igényel, a megnőtt keretek között könnyen nyernek alkalmazást egyrészt a munka nélkül ténfergő tömegek, másrészt azok, akik feleslegesen szaporítják az államok adminisztrációjának szervezetét.

Mi tehát a teendő? Mindenekelőtt

meg kell szüntetni a túlzásba vitt politikai kiadásokat!

Véleményem szerint ez önmagától is be fog következni, egyszerűen azért, mert a viszonyok kikényszerítik ezt a folyamatot. Meg kell szabadítani az államok gépezetét a felesleges ballasztoktól, a gépezetet le kell építeni, a megmaradót olcsóbbá tenni. Olcsóbb termelés: tehát a közszükségleti árak jelentős csökkenése esetén senki sem érzi meg azt, hogy a fizetése koronában, pengőben, schillingben, márkában, frankban, lírában, fontban, dinárban, vagy leiben kevesebb, mint volt eddig: ha ezért a pénzért több árut kap és

jobban fog élni. Meg kell szüntetni a kartellek tobzódását és el kell törölni azokat a monopoliumpokat, amelyeknek a szülőanyja a politikai áldozatkészség és a politikai érdem. Nyomban olcsóbb lesz az építkezés, az élet, olcsóbb lesz minden közszükségleti cikk és egész csomó új vállalkozás ad majd kenyeret munkásemberek légióinak. Meg kell szüntetni a bankok és biztosítók kiváltságos helyzetét, olcsóbbá kell tenni a pénzt, hadd jusson el a gazdasági élet minden behálózó vérkeringésébe! Mindez önmagától következik be, ha a politika, bürokrácia, kartellek molochtriója nem kebelezi be többé a milliárdokat.

Hogy ezt elérjük, ahhoz nem kellene radikális intézkedések, a

gazdasági világ, mint egy egészséges szervezetű, életerős, de megbetegedett ember ma már túl van a krízisen, az operációs asztalon fekszik, a diagnózis adva van és nincsen szükség egyébre, mint biztos operációra.

Baj nem történhetik, a beteg kihoverte a kritikus időt, az operáció után a természetes javulásnak önmagától be kell következnie. Nincsen szükség világhírű sebészre: nem kell gazdasági diktátor, csak éppen észbe kell térniük azoknak, akik országok és népek sorsát intézik és tenyerükben szorongatják az aranyos diót...

Utban vagyunk a jobb idők felé...

Hiszem azonban, hogy újra el fognak jönni azok az idők, amire a most felnövekedő generáció nem emlékezhetik: amikor több volt a mosolygó arcu ember, mint a lelógó orru, voltak kis örömek és meghitt, néma boldogságok, nem volt ritka vendég az omlós kalács és a pohár bor az asztalon, ebéd után rágyújtottunk a szivarra, az embereknek idejük, kedvük és pénzük volt színházba járni, a takarékpénztárakban nőttek a betétek, a szabó aggodalom nélkül készítette részlete a ruhát, nyáron megletek a fürdőhelyek, vasárnap délelőtt gondok nélkül kugliztak falusi korcsmák akác lombos udvarain, több volt a bölcső, mint a koporsó és az emberek örültek annak is, ha mást ért a szerencse...

... Mikor érjük el ezt az időt: nem tudom, de érzem, hogy már utban vagyunk feléje...

Alig használt

villanyégők

már 15.-Lejért kaphatók

Návrády villanszerelőnél

Arad, v. Forray-ucca és Rákóczy-ucca sarok.

Mig a készlet tart.

286

A világosi főnyeremény bonyodalmás ügyében az ügyészség megszüntette az eljárást

— Nincsen ok a bünvádi eljárásra — Egy széttépett szerződés —

A sokat szerepelt világosi sorsjegy-főnyeremény ügye végső fázisához érkezett. Az aradi ügyészség a mai napon meghozta döntését az ügyben és ezzel véglegesen lekerült a napirendről a sok vitára alkalmas adott főnyeremény-ügy. Mint emlékeztetes, az osztálysorsjegyének legutóbbi huzásán Bozgan János, a Viktoria Takarékpénztár világosi fiókjának vezetője nyerte meg a főnyeremény egyik részét. Összesen 560 ezer lejt vett fel az aradi Goldschmidt-banktól és a pénz felvétele után történt, hogy Popa György világosi jegyző bünvádi feljelentést adott be Bozgan ellen és kérte, rendeljék el a bünvügyi zárlatot a főnyeremény összegére.

A bünvádi feljelentés alapját az a szerződés képezte, amelyet Bozgan a jegyzővel, dr. Barsan Ionel közjegyzővel és Horga világosi járásbíróval kötött arról, hogy mindegyik külön sorsjeggyel játszik és a nyereményeket

megosztják. Időközben azonban felbomlott a megállapodás és Bozgan szétszakította a szerződést. Emiatt tett ellene a jegyző feljelentést és az ügy az aradi vizsgálóbírói hivatalhoz került. A vizsgálóbíró elutasította a bünvügyi zárlatra vonatkozó kérvényt, majd lefolytatta a kihallgatásokat, amelyeknek konkluziójaképpen olyértelmű döntést hozott, hogy nem talál okot a bünvügyi eljárásra. Az akták véleményezés végett az aradi ügyészséghez lettek átvéve, ahonnan ma kerültek vissza. Az ügyészség teljes egészében magáévá tette a vizsgálóbírói véleményt és annak indokolását és a maga részéről is megszüntette az eljárást az ügyben. A megszüntető végzés nyomán most már befejezést nyert a sorsjegy, illetve a főnyeremény körüli kavargás és Bozgan János most már nyugodtan élvezheti azt a tekintélyes összeget, amelyet a szerencse osztályrészéül juttatott.

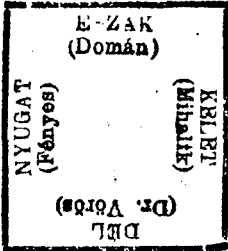

Rovatvezető: MIHALIK GYULA.

2. sz. játszma.

Játszották az „Aradi Közlöny” által rendezett 1932. évi bajnoki versenyen.

P: 7, 6, 3, 2.
Kő: 10, 9,
Ka: B, 9, 6, 4, 8,
T: R, 0.

P: A, K, 9,
Kő: A, K,
Ka: D, 10, 8, 7,
T: A, D, 9, 8,

P: B, 10, 5,
Kő: 8, 4, 9, 3,
Ka: K, 5,
T: 10, 7, 3, 2

P: D, 8, 4,
Kő: D, B, 8, 7, 5,
Ka: A, 2,
T: K, 5, 4.

Nyugat indul 2 treffel (force) és Kelet 2 szanzadujára bemonджа a 3 szanzadut. Dél kört játszik ki és Kelet, legjobb játéka mellett is, egyet bukik.

A fenti parthie egyike volt a verseny legviharosabb játszmaának. Nyugat (Culbertson játékos) nem két szanzadual indul, mert van egy licitálható szine, a treff. A maga közel 6 onörültéses lapjával biztos mansra van kilátása és szemre igen nagy eshetősége. Keletnek normális treffsegítségen kívül káró királya és pikkból bubl, tizeze van. Nem mondhat 3 trefet, mert ez pozitív válasz volna és lapja onörültésekben szegény. Licitálható szine nincs, tehát bemonд két szanzadut, amit partnere, Keletnél csak két játszóitást feltételezve, háromra emel. A két kéz teoretice kb. 8 1/2 játszóitást számlál, ami annyit jelent, hogy a 3 szanzadut meg is lehet csinálni, de eggyel el is lehet bukni. Nyugat tehát terített és martyromsággal végig kellett néznie, mint bukja el partnere a hatalmas lap dacára a kontraktot.

A játszma analízise azoknak ad igazat, akik a „negatív” szanzadu létjogosultságát támadják és tény az, hogyha Keletnek az egy onörültése meg lett volna (kőr bubí a hatos helyett) a 3 szanzadut nem tudja elbukni. Trefflicitnél a két kéz együttes értékü kb. 10 játszótis és tényleg jó ellenjáték mellett 4 trefnél többet nem lehet kihozni. Mans tehát nincsen a lapban. Ezzel szemben — annak igazolásául, hogy mily nagy szerepet játszik egy kis szerecse a bridgeben — megemlítendő, hogy azok a versenyzők, akik 2 szanzadual indultak és akiknek partnerei szemeiket behunyva bemonдták a harmadik szanzadut, ezt kivétel nélkül meg is csinálták azért, mert délnek — körindítás nem lévén indikálva — károval kellett indulnia, ami egy szürt is eredményezett (2 káró, 3 pikk, 3 treff és 3 körütés.) E játszmában különben a báró Andreyi—Dr. Baross-pár érte el a legtöbb pontot, mert ellenfeleik (Észak—Dél) kárót licitáltak és kontrával hetszer buktak. Teljesen érthetetlen, hogyan történhetett a káró belicitálása. Nyugat—Kelet licitjei szempontjából különben a szkol-lapok a legnagyobb változatosságot mutatják. A leggyakoribb volt a 2 szanzadu, hol 2 szürrel, hol szür nélkül, volt 1 szanzadu is szür nélkül, 3 szanzadu kontrázva és teljesítve és ugyanannyi kontrázva és háromszor bukva. A teoretice egyedül helyes 2 treff plusz két szür seholsen fordult elő.

Házkezelést

vállal budapesti bérházaknál budapesti

háztulajdonos építésmérnök

mindenben nagy gyakorlattal. — Ajánlatok „Garancia” jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba 3805

Vád alá helyezték a megvesztegetéssel vádolt aradi agronom koronatanuját

Érdekes fordulat a tegnap befejezést nyert megvesztegetési ügyben

A mai napon váratlan fordulat állott be Simionescu Constantin aradi agronom ügyében, amelyben — mint ma megirtuk — az aradi törvényszék tegnap felmentő ítéletet hozott. Az agronom ügyének koronatanuja, mint ismeretes, egykori titkársa, Pascuovici György volt, aki azt vallotta, hogy a zsigmondházi gazdák tizezer lejt adtak Simionescunak, hogy a földosztásnál kedvezményekben részesüljenek. A törvényszék nem vette azonban bizonyító erejűnek ezt a vallomást, mert időközben kiderült, hogy Pascuovici elkéseredett ellensége az agronomnak. A tárgyaláson elhangzottak nyomán azonban ma az ügyben váratlan fordulat állott be.

Az aradi törvényszék vizsgálóbírói hivatala ugyanis megállapította, hogy a bíróság

előtt elhangzott vallomásokból kiderül, miszerint Pascuovici, az agronom volt titkára pénzeket vett fel a gazdától, még pedig azzal az ürüggyel, hogy az összegeket Simionescunak adja át. Ezért megfelelő alapot talált a vizsgálóbírói hivatal arra, hogy Pascuovici ellen hivatalból megindítsa az eljárást megvesztegetés és hivatalos hatalommal való visszaélés címén. A vizsgálóbírói hivatal megtette a szükséges lépéseket arra nézve, hogy az eljárás meginduljon és Pascuovicit vád alá helyezték. A határozatot áttette a királyi ügyészséghez is, hogy a szükséges kihallgatások megtörténhessenek. Így lett a bűnügy koronatanujából egyszerre vádlott és könnyen lehetséges, hogy még meglepő fordulatok keletkeznek az ügyben.

A karánsebesi vakmerő rablás egyik tettese nő volt

A megtámadottak közül csupán Caraban János, a CFR aradi tisztviselője sérült meg — Negyedmillió lejt vittek el a rablók

Zamfirescu CFR-inspektor nyilatkozata a rablótámadásról

Az aradi CFR. üzletvezetőség épületében ma szokatlanul izgatott hangulat uralkodott. A tisztviselők élénken tárgyalták annak a vakmerő rablótámadásnak a részleteit — amelyről mai számában az Aradi Közlöny is részletesen megemlékezett — és amelynek tudvalevőleg Caraban János, az aradi üzletvezetőség kifizetési osztályának egyik tisztviselője esett áldozatul. A kifizetési osztály vezetője, Leonte pénztáros a délelőtt folyamán ismételten telefonbeszélgetést folytatott Karánsebesel, hogy a nyomozás részletei és eredményei iránt érdeklődjön. A déli órákban pedig a főtisztviselő tájékoztatta az újabb fejleményekről Zamfirescu inspektort.

Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Zamfirescu inspektorral, aki a következőkben vázolta a történeteket:

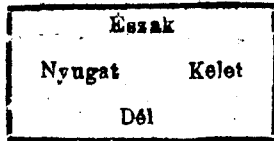
— A megtámadott négy ember közül csupán Caraban János tartozott az aradi üzletvezetőséghez, míg a többiek Karánsebesen teljesítenek szolgálatot. A motoros-hajtányon Caraban Jánoson kívül Szilárd János mérnök, valamint Popescu soffőr és Váró pályafelügyelő foglalt helyet. A támadás Karánsebestől néhány méternyire, Tiglarie község közelében történt. Mint most utólag is megállapítást nyert, a kazettában valóban már csak kétszázötvenezer lejt volt, a banditák tehát ennyit vittek el magukkal.

— Az aradi üzletvezetőség részéről természetesen bizottság szült ki a helyszínrre, ahol szemlét tart, jelen lesz a kihallgatásokon és a rablás lefolyásáról részletes jelentést készít. Ezt a jelentést még nem kaptuk kézhez, tekintettel arra, hogy a bizottság tagjai még nem érkeztek vissza Aradra. Caraban János, akinek sérülése csak könnyebb természetű volt, szintén csak a jövő hét elején érkezik meg, mivel ma már folytatta fizető útját. Az üzletvezetőség ugyanis újabb kétszázötvenezer lejt küldött ki Karánsebesre: a vasuti munkások kifizetése nem szenvedhet halasztást azért, mert a vonalon rablás történt. A nyomozás egyébként teljes eréllyel folyik és a vakmerő rablóbanda tagjait remélhetőleg néhány napon belül sikerül a bünyügyi hatóságoknak elfogniok.

Karánsebesről egyébként a rablótámadással kapcsolatban újabb részleteket jelentenek. A jelentések szerint a banditák közül kettőnek be volt kormozva az arca. Külön érdekességet kölcsönöz a rablásnak, hogy a banditák egyike — bár férfi ruhát viselt — nő volt. A rablók kivétel nélkül a karánsebeskönyéki lakosok népviseletébe voltak öltözve, így tehát nem egyenruhát viseltek. Annál csodálatosabb tehát, hogy katonai fegyvereik voltak. A nyomozást most abban az irányban is folytatják, hogy a rablóknak nem-e voltak a vasuti munkások között bűntársaik, akik értesítették őket arról, hogy mikor érkezik meg az a motoroshajtány, amelyen a kifizető tisztviselő utazik.

1. sz. bridge-feladvány.

P: A, K, 8,
Kő: —
Ka: K, 7, 6, 2,
T: D, 4.

P: D, B, 2,
Kő: —
Ka: D, B, 9, 8,
T: B, 9,

P: 10, 9, 8, 7,
Kő: 10,
Ka: 10,
T: 10, 8, 5,

P: 6, 5, 4,
Kő: D, 5, 4,
Ka: —
T: 7, 6.

Kör az adu. Dél játszik ki és minden ütést megcsinál!

A megfejtéseket péntek este 6 óráig az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük.

SZÖVETSÉGI HIREK. A szövetség programmszerűen folytatja hivatalos estjeinek rendezését. Mint az elmúlt hét nagyszerű két estjét a héten is hétfőn a Lloyd-Társulat eme-

leti helyiségében és csütörtökön a Bridge-Szalomban tartják meg a szövetségi összejöveteleket esti 9 órai kezdettel. Szömörkényi Rezső hétfőn előreláthatólag távol lesz Aradtól és így sorozatos előadását a Culbertson rendszerről csak csütörtökön tarthatja meg.

A szövetségnek az aradi bridge-szalom tulajdonosainál sikerült kieszközölnie azt a kedvezményt, hogy a szövetségi tagok saját kártyáikat magukkal hozhatják és ez esetben csupán 20 lejt belépti díjat fizetnek fogyasztással együtt. Ez a megoldás sok szövetségi tagnak igen kényelmes lesz.

A szövetség legközelebb megkezdí ingyenes bridge-tanfolyamát. Ennek módzatát rövidesen közölni fogjuk. A vezetőség felhívja azokat a tagokat, akik a tanfolyamon részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat a főtitkárnak (Mihalik Gyula, Aradi Általános Takarékpénztár) e hét végéig okvetlenül jelentsék be.

SPORT KÖZLÖNY

Ejélfkor Aradra érkeztek a szebeni futballisták Szakkörökben is biztosra veszik a Gloria-CFR győzelmét — Nagy előkészületek előtt

Ma éjjel a szebeni *Soimi* játékosai Aradra érkeztek, hogy vasárnap a Nemzeti Bajnokságért megküzdjenek a *Gloria-CFR* csapatával. A csapat a Fehér Kereszt-szállóban vett lakást és a megérkezés után azonnal szobájukba tértek, hogy az utazás fátalmait kipihenjék. A szebeni játékosok majd mind szálás nővéseik és látszik, hogy nagyszerű kondícióban vannak. A vezetőjük nem szívesen nyilatkozik a vasárnapi mérkőzésről, csupán annyit jegyez meg, hogy szeretnék, ha sikerülne tisztes eredményt kiverekedniük.

A Gloria-CFR. táborában erősen készülődnek a vasárnapi fontos csatára és a vezetőkön, valamint a játékosokon egyaránt meglátszik, hogy nagy tétért indulnak küzdelembe. A vezetőség reméli, hogy győzni fognak és így a szerzett két ponttal a Gloria-CFR. a csoportjában még inkább megerősíti pozícióját. A játékosok is nagyon biznak a győzelemben, de nincsenek elbizakodva.

A csapatösszeállítás az, amit a legutóbbi lapszámunkban közöltünk és ez az összetétel teljesen sikerültnek mondható, így a Gloriának

győznie kell. A Gloria csapatát boncolgatva, megállapíthatjuk, hogy most nem igen akad gyenge pontja. A védelme kitűnő, itt két országos válogatott, *Bugarin* és *Albu* szerepel, már ez egymaga is garancia arra, hogy ezt a jól őrzött portát nehezen lehet bevenni. A halvesor nagyszerű, a játékosok jól össze vannak dolgozva, *Pecican* gyorsan illeszkedett be ebbe a sorba. *Szabó* és *Neteda* is kiváló tudású játékosok. A csatársor a legutóbb nemcsak szépen játszott, hanem eredményesen is. Ennek a sornak főerőssége a kiváló *Dobra*, aki *Auer* Ricsire emlékeztető csatár. *Dobra* ésszel játszik, fizikuma jó, lövése elsőrangú, tehát minden kelléke meg van arra, hogy az ország egyik elismerten legjobb csatárává nője ki magát. *Cosma* is értéket jelent ebben a sorban, valamint *Barbu* II. is.

A fentiek figyelembevételével biztos Gloria-CFR. győzelemre számíthatunk, de erre a győzelemre föltétlen szükségünk is van, mert egy vidéki csapat legyőzésével megmutathatjuk, hogy Arad sportját még nem lehet és nem szabad elparentálni.

O Evezős bál Ujaradon. Az AMTE evezőszakosztálya Ujaradon, november-5-én, a Kornett-féle vendéglőben evezős bált rendez.

O Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapi kérekpárversenyt, amelyet délután fél 2 órai kezdettel tartanak meg a temesvári országúton. A start a Gloria-pályánál lesz, a versenyzők a táv felénél megfordulnak és ugyancsak itt futnak a célba. A zsüri elnöke Heuschel István, míg a zsüritagok Fränkl Lajos mérnök és Szabó Gyula. A fordító tisztséget Matuz András és Grogot János töltik be.

O Külföldi mlntára. Az AMTE október 30-án a Nemzeti Bajnokság keretében Temesvárott a TMTE ellen mérkőzik. Erre a nagyfontosságú mérkőzésre a munkás-klub vezetősége „Bánis vonat” szervezett amelyen az ut oda és vissza 60 jésbe kerül. Az AMTE-drukkerek piros-fekete zászlót kapnak és így vonulnak fel a TMTE-pályára. A jelentkezők száma egyre nő, így bizonyosra vehető, hogy az AMTE Temesvárott sem fog hiányt szenvedni a buzditásban.

O Kusocinski is profiskodik. Német lapok kipattantották, hogy Kusocinski, a lengyel Nurmi, nemcsak abban követi nagy elődjét, hogy éppen olyan jól és, hogy órával a kezében fut. Most állítólag konkrét adatokat is produkáltak ellene, hogy az október 8-9-én Kattowitzban rendezett versenyen való részvételért Kusocinski 4000 zloty felléptidiját kért, ami egészen tisztességes summa. Baja azonban aligha lesz belőle, mert azokat az adatokat, amelyeket Nurmi ellen a német szövetség szolgáltatott, a jelen esetben — a lengyel szövetségnek kellene előkotorni. Ezt a harakirit pedig senki sem tartja valószínűnek.

O A németek a profifutball bevezetése előtt, Wiesbadenből jelentik: A DFB közgyűlésén a németek engedték profifutball-ellenes magatartásukból és kimondták, hogy a profi-labdargást rövidesen szabályozni fogják. Erre a belátásra valószínűleg a berlini olimpiai futballtorna eshetőségei juttatták a német szövetség urat.

O Klebelsberg-főiskola lesz a testnevelési tanárképző. Budapestről jelentik: A volt sportminiszter első sportalkotása tudvalevően a m. kir. Testnevelő Főiskola volt, amely rövid idő alatt európai hírnévre tett szert. A Szukováthy Imre dr. igazgatása alatt álló intézet most azzal a kérelemmel járult a kuituskormányhoz, hogy a testnevelési tanárképzőt Klebelsberg-főiskolának nevezzék el. Valószínű, hogy ezt az elgondolást a szakminisztérium magáévá teszi.

O Jönnek a kanadaiak. November közepén két kanadai jéglokk-csapat indul európai turára.

O Hétszáz dollár egy startért! Az argentinai Zorilla kért ennyit olimpiai startjáért s miután nem kapta meg — nem indult. Pedig a Newyork-Losangeles közötti utéró 290 dollárt előre felvett. Csinos összeg egy „amatőr” úszó részére!

O Takaródót futtak a csehszlovák lapok a Prágában eldöntésre kerülő olasz-csehszlovák Európa Kupa mérkőzés ügyében. A mérkőzés megtartása biztosra vehető s a csehszlovák szövetség meg is kezdte annak propagandáját. Kérdés, hogy a pályán is ilyen simán fog-e befejezést nyerni a konfliktus?

FÓRUM

Az alábbi levelet egy hadiözvegy juttatta el szerkesztőségünkbe:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Kérem, szíveskedjék alábbi soraimat becses lapjában közölni: A rokkantakat és hadiözvegyeket, akiknek az állam minimális nyugdíjat szabott meg, három méter fa-segélyben részesítik évente. Ezt a fát az aradi Csála-telepről kell elhozni, miután előzőleg a város katonai ügyosztályán a megfelelő igazolványt kiváltják. Ezzel az igazolvánnyal kimentem a csálatelepi erdészeti hivatalhoz, ahol a három méter fáért 290 lejrt kértek, de a kiutalást még nem eszközölték. E hó 14-én megint kint jártam és ekkor már 490 lejrt követeltek tőlem ugyanezért a három méter fáért, holott még a behozatal is minimálisan száz lejbe kerül. Nem is szólva arról, hogy az ott szolgáltató teljesített mérnök ur — aki valószínűleg nem tud a legutóbbi udvariassági rendeletről — meglehetősen goromba hangon adta ezt tudtomra és azt mondta, hogyha 15-ig nem jelentkezem, akkor el is veszem igényemet. Sajnos, a rokkant-hivatalban sem adtak megfelelő felvilágosítást, hogy milyen összeget jogosultak szedni a kiutalt fáért. Nézetem szerint nem lehetséges, hogy ha az állam az egyik oldalon segítyt ad, akkor azt a másik oldalon megfizettesse. Kérem igen tisztelt Szerkesztő ur, szíveskedjék a jelen sorokat leközzölni, mert meg vagyok győződve arról, hogy valahol valami hiba van és hogy ezt a hibát az illetékes körök korrigálni fogják, ha tudomásukra jut. Abban a reményben, hogy jelen felszólalásom sok hadiözvegy és hadirokkant megoldatlan fa-ügyén fog segíteni, kérem igen tisztelt Szerkesztő ur, fogadja szíves közléséért hálás köszönetemet:

Egy hadiözvegy.

Főzőtanfolyam az Iparos Otthonban,

melyet Hány Lajos, külföldön működött konyhamester vezet. Beiratkozások november 1-ig d. u. 4-7-ig ugyanott.

Rendszerváltozás az aradi szülészeti klinikán

Érdekes személyi változások Arad hivatalos orvosi karában

A *Hivatalos Lap* október hó 20-iki száma érdekes aradi vonatkozású orvosi eseményről ad hírt, most már befejezett tényként, hivatalos formában. Az egészségügyi miniszter, D. R. Ioanituescu 67.059. számú rendeletével 1932. október hó 15-iki dátummal dr. Ionescu-Mateescu Eugenia asszonyt, az aradi Fischer Eliz-palotában elhelyezett Bábaképző és Szülészeti kórház eddigi igazgató-főorvosnőjét Bucurestibe helyezte át és helyébe *Vuia* Salvator dr.-t, a temesvári Fehér Kereszt-kórház volt igazgató-főorvosát nevezte ki. Az aradi származású, általánosan ismert kiváló nőgyógyász — mint megirtuk — már el is foglalta helyét az intézet élén és intervenciójára az egészségügyi, valamint a belügyminisztérium rendezte az intézet fennálló differenciáit is az aradi villanygyárral, amely újra visszakapcsolta az intézmény vezetékebe a villanyáramot. Ugyanez történt a dr. *Olaris* Cornel vezetése alatt működő gyermekmenhelyet is.

Érdekes, hogy Ionescu-Mateescu Eugenia főorvosnő számára az egészségügyi minisztérium egy teljesen új szülészeti klinikát létesített a Bucuresti-i I. Cantacuzino-fele klinikán. Ennek az új klinikának létesítése olyképpen történt, hogy az egészségügyi minisztérium az aradi Bábaképzőt felosztatva, innen tíz ágyat, a temesvári Fehér Kereszt-től ugyancsak tíz ágyat, a csernovitzi és a nagyszebeni szülészeti kórházaktól pedig 5-5 ágyat vett el, hogy ezeket az I. Cantacuzino új klinikáján állíthassák fel. Az új Bucuresti-i nőgyógyászati és szülészeti klinika így harminc ágygal nyílik meg Mateescu-Ionescu asszony igazgató-főorvosnő vezetése alatt. Értesüléseink szerint az aradi szülészeti kórházat ötven ágygal vette át dr. *Vuia* Salvator, aki szakszerű intézkedései folytán újra régi jelentőségére emeli Aradnak ezt a nagyjelentőségű egészségügyi és szociális intézményét.

Uj könyvek

Bernard Shaw: Caesar és Cleopatra. Bernard Shaw összegyűjtött munkáinak sorozatában jelent meg a nagy angol satirikusnak egyik legnagyobb sikerű műve: Caesar és Cleopatra. A Shaw kötet, amely Hevesi Sándor művészi fordításában jelent meg, igaz nyeresége a magyar irodalomnak. Az Athenaeum kiadásában megjelent csinos kiállítású mű régi ára 82 lej volt, most 45 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Lepage nál Kolozsvár. Kérje az áreszállítások nagy jegyzékét.

Fáblán Béla: 6 ló, 40 ember. Átélt szenvedések, örök élmények, távoli Oroszország lelke, a hadifogság ezer emléke egyetlen nagy összefoglalásban, ez Fáblán Béla könyve, a fogság nagy és egyetemes regénye. Fáblán Béla könyvét óriási érdeklődés követte, ezért a 6 ló, 40 ember most az Athenaeum olcsó kiadásában pompás kiállításban, remek borítéklappal a régi 136 lej helyett 84 lej, Fáblán: „Ezer ember asszony nélkül” szintén 84 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Lepage nál Cluj. Kérje az áreszállítások nagy jegyzékét.

* **Kodolányi János: Két leányarc.** Kodolányi János, a magyar irodalomnak már nemcsak igérete, hanem egyik első sorban álló reprezentánusa. A kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg, ára a korábbi 138 lej helyett most áreszállításban 56 lej, minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Lepage nál, Kolozsvár. Kérje az áreszállítások nagy jegyzékét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Két nagyjelentőségű tervezet a devizarendelelet módosítására

Bizottságot akarnak szervezni a devizaigénylések elbírálására — A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége és az UGIR álláspontja

Groza Péter volt miniszter is részt vesz az aradi Kereskedelmi Testület vasárnapi kongresszusán

Teljes jelentőségében mutatkozik meg mára az aradi Kereskedelmi Testület és az Országos Kereskedő Szövetség aradi nagygyűlése. Amint jeleztük volt, megjelenik és felszólal ezen a kereskedő-kongresszuson egy volt miniszter, dr. Groza Péter is, a hunyadi kereskedők elfogulatlan és régi vezére.

A mai nagygyűlést azzal a tudattal hívták össze a vezetők, hogy nemcsak a kereskedelemnek, hanem az egész ország gazdasági szervezetének, az egész ország gazdasági öntudatának harcba kell indulnia a mai rettenetes helyzetből való kilábalás érdekében. Az összehívók kezdettől nagy nyomatékkal kihangsúlyozták, hogy nem magáért a kereskedelemért indul meg a küzdelem, mert a kereskedelem egymagában menthetetlen volna a mai helyzetben. Új rendet, észszerűbb és az egész világ gazdasági betegségeivel számoló gazdaságpolitikai átépítést követel a mára összehívott kongresszus. Ebben a belső és nemzetközi egyensúlyt egyszerre kereső új és észszerű gazdasági rendben meg kell változni a mai bajok legfőbb okainak: a devizaelzárkózásnak, a vámelzárkózásnak, az export és import mai lehetetlenségének és azoknak a mérhetetlen közterheknek, amelyek közt élni és gyógyulást remélni nem lehet.

Ennek a beláthatatlan jelentőségű gazdasági küzdelemnek nagy erőt és messze kihangzó jelentőséget ad a volt miniszter politikától mentes szavának a súlya. A mai nagygyűlés előadói meg fogják mutatni szigorúan gazdasági okfejtésekben a hibák nagyságát és az új utak lehetőségeit. A harci erőt és kitartást, amely ezek leküzdésére szükséges, az országos összetartás és a vezéri tisztet vállaló kiváló közgazda és volt miniszter együttműködésére fogja megadni.

Az így kialakult keretekben a mai nagygyűlés olyan nagy munkaanyagot nyert, hogy előreláthatólag meg kell azt osztani és a vezetőség számol azzal, hogy a délelőtt 11 órakor megnyíló ülést egy órákor megszakítva, délután négy órákor tovább fogják folytatni, hogy alaposan végezhesse. Az érdeklődés olyan nagy, hogy a Kereskedelmi Testület nagyterme előreláthatólag tulzsúfolt lesz.

A két tekintélyes közgazdasági szerv akciója

Ezzel kapcsolatban emlékeztünk meg arról a mozgalomról, amelyet a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége, valamint az UGIR indított a devizagazdálkodás jelenlegi rendszerre ellen. Mind a két tekintélyes szerv vezetőinek az a véleménye, hogy abban az esetben, ha a jelenlegi helyzeten nem változtatnak, akkor az egész kereskedelmi és ipari életünk összeomlásához vezet. Mint már az Aradi Közlöny jelentette, a Kereskedelmi és Iparkamarák ülésén memorandumot dolgoztak ki, amelyben javaslatokat terjesztenek elő a devizarendelelet módosítására.

A memorandum legérdekesebb részlete az, amelyben kifejtik, hogy a jelenlegi devizagazdálkodás hibája főképpen abban rejlik, hogy egyedül a Banca Nationala hatáskörébe utalták annak megállapítását, hogy valakinek kiutalnak-e devizákat, vagy sem. A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége tehát azt ajánlja,

hogy létesítsenek egy szélesebbkörű bizottságot, amelynek tagjai sorában helyet foglaljanak a Banca Nationala képviselőin kívül a kereskedelem, ipar és pénzügy világ reprezentánsai is. Ez a bizottság tartaná számon a jegybank deviza-állományát, ehhez futnának be a devizaigénylések és ez döntene afölött, hogy kiknek utaljanak ki devizát. Ennek a rendszernek a következtében olyan emberek döntenének a devizaigénylések fölött, akiknek naponta szoros összeköttetésük van a gyakorlati élettel, akik jobban tudják megítélni, hogy melyik devizakérelem jogos vagy jogosulatlan. Tény azonban az is, hogy ennek a rendszernek még mindig megmaradna egy hátránya és pedig az, hogy a vidéknek a jövőben is arra kellene várnia, hogy Bucurestiből érkezzen meg kérvényére a dön-

Románia katasztrofális elzárkózásáról Aradon nyilatkozott egy londoni nagykereskedő Az angol áruk kiszorulnak a romániai piacról

Az Aradi Közlöny beszámolt arról a gazdasági katasztrófáról, amely az új deviza-törvény és a végrehajtási utasítás nyomán keletkezett. A közgazdasági elzárkózás politikája súlyos következményeket idéz elő különösen a lakosságnak ruházati cikkekkel való ellátása terén. Ezt igazolja Callmann Emil régi londoni szövetnagykereskedőnek ma Aradon tett nyilatkozata, amely szerint egész Európában és Amerikában sem tapasztalhatók a miénkhez hasonló pénzügyi állapotok.

— Régi utazóm közléseinek nem mertem teljesen hitelt adni — mondta a londoni szövetkereskedő — és ezért elhatároztam, hogy végig utazom Romániát, Ausztriát, Csehszlovákiát, Jugoszláviát. Sajnálattal állapítom meg, hogy ezekkel az országokkal megszakadt Anglia üzleti összeköttetése mindaddig, amíg a káros devizarendeletek érvényben maradnak. Összes üzletfeleinknek hat hónapos fizetési terminust tudunk adni még mindig, mert mi évi két százalékos kölcsön-pénzzel dolgozunk, sőt még a vámokra is szoktunk előlegeket adni régi, megbízható üzletfeleinknek. Ma egy méter angol double-szövet vámja 550 lej, egy öltöny méterének vámja pedig 380 lej. A fentemlített országokban képtelenek ilyen magas árat fizetni a ruházati cikkekért és ezért a nagykereskedők és a ruhagyárak nem is tartanak angol szöveteket. Nagyon fájdalmas, hogy ezeket a régi piacokat elveszítjük, de az angol áruk előtt az egész világpiac nyitva áll és kárpótolhatjuk magunkat, akár Ausztráliában is.

A londoni exportőr adatai a romániai élet-nívó szomorú hanyatlását jelentik. A lakosság

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Cariton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódoban.

Ha évszer — akkor legyen

„OLLA”

a világmárka.

tés, ami viszont napokat vesz igénybe.

Az UGIR szintén javaslatot készít a devizagazdálkodás megváltoztatásáról. Ennek a javaslatnak egyik legérdekesebb részlete az, amelyben azt indítványozzák, hogy a devizák kiutalásának engedélyezését ezentúl a Banca Nationala helyett a pénzügyminiszterium végezze. A Banca Nationala naponta közölné a pénzügyminiszteriummal, hogy milyen mennyiségű devizával rendelkezik és hogy ezek közül mennyivel diszponálhat. A pénzügyminiszterium mellett szintén egy bizottságot létesítenének, amelynek a pénzügyminiszterium delegátusán kívül ugyancsak a pénzügyi, kereskedelmi és ipari élet reprezentánsai lennének a tagjai. Az UGIR azért akarja a devizák kiutalásának intézését teljesen kivonni a Banca Nationala hatásköréből, mert ilyen módon — ha a pénzügyminiszterium intézi az ügyeket — könnyebben válhatna reálissá a devizakérdésnek a kormány gazdasági programjába való beiktatása. A kormány ebben az esetben valóban a való élet követeléseinek megfelelően irányíthatná a devizagazdálkodást. Egvelőre természetesen még kérdéses, hogy a Banca Nationala melyik álláspontot teszi magáévá, de általában valószínűbbnek tartják, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének tervezetét fogják megvalósítani.

ezután kizárólag a belföldi szövet és posztógyárak készítményeit kénytelen vásárolni, ami nemzetgazdasági szempontból nagyon előnyös volna, ha az iparvállalatok a tényleges viszonyoknak megfelelő alacsony áron hoznák forgalomba cikkeit. Ezzel szemben az a tény, hogy a gyárak az engrossistáktól a mostani üzletkötésekkor ötven százalék előleget vesznek fel, pedig az árut csak 6 hónap múlva szállítják, tehát hónapokig kamatmentesen használják a nagykereskedők sokmillió előleget. Ennek ellenére a belföldi gyárak sem képesek jól prosperálni, amit az is igazol, hogy Románia legnagyobb ilyen ipartelepe, a buhusi, nagyon leépítve dolgozik, a Grohman és Herbert nagyszabedű posztó és szövetgyár pedig kénytelen volt üzemét teljesen beszüntetni és most Romániában alig három-négy posztógyár működik. Ezek az adatok is igazolják, hogy Románia egész szövetgyári termelését új alapokra kell helyezni és az ország gazdasági életét, az importőrök deviza-ellátását úgy szabályozni, hogy a mai katasztrófális helyzet megjavuljon.

B. L.

— A közeli temesmegyei községek Aradmegyéhez való csatolásukat kérik. Az ujaradi járásból nagyszámú küldöttség járt ma délelőtt dr. Lázár Ágoston megyei prefektusnál. A küldöttség tagjai annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy az ujaradi járáshoz szervesen odatartozó, de közigazgatásilag Temesmegyéhez csatolt községeket újra csatolják vissza Aradmegyéhez. A küldöttség a kérést azzal indokolta, hogy ha visszakerülnek Aradmegye adminisztrációjához, úgy sokkal intenzívebben érintkezhetnek a megye központi vezetőségével és így a lakosság is több hasznot láthatja az átcsatolásnak. Dr. Lázár Ágoston megyei prefektus megígérte az ujaradiaknak, hogy ebben az ügyben az illetékes fórumok előtt meg fogja tenni a megfelelő lépéseket.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN

tel.

